

Opetuksen tavoite T6: rohkaista oppilasta käyttämään kieltä monipuolisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa.
Oppimisen tavoite: Oppilas oppii käyttämään kieltä viestintäkumppanin tukemana muutamissa yleisimmin toistuvissa viestintätilanteissa.
Tervehdykset ja yleisimmät kohteliaisuusfraasit opetetaan heti alussa ja niitä käytetään johdonmukaisesti kohdekielellä. Oppilaita rohkaistaan käyttämään niitä oma-aloitteisesti.
On käytetty tervehdyksiä ja esittelyjä vierailijoita kohdatessa, ruokajonossa, englannin opettajaa kohdatessa.
Päivän alussa oppilaat liikkuvat luokkatilassa ja toivottavat toisilleen "Good morning". Koulupäivän päättyen oppilaat toteuttavat saman harjoituksen ja toivottavat toisilleen "Goodbye".
Näytelmät. Isovanhempien päivänä toimintakielenä oli englanti. Pelattiin yhdessä lautapelejä, laulettiin lauluja ja opetettiin isovanhempia tervehtimisissä, nimen kysymisessä jne.
Lektionens och skolans rutiner: hälsningar, tack, sitta, gå ut, matsalsrutiner m.m. I förskolans samling säger man veckodagar och siffror på de båda inhemska språken.
Oppilaat ovat harjoitelleet pareittain tervehtimistä vieraalla kielellä.
Eleverna hör målspråket i vardagliga situationer som t.ex. i matsalen eller på skolgården, läraren uppmuntrar eleverna att besvara enkla frågor på målspråket även i dessa situationer – ex att tacka för maten, att be läraren om hjälp med att öppna dörren, att hälsa artigt.
oppilas-oppilas vaihtuva parityöskentely, pyytäminen
Alkavan ja äidinkielenomaisen kielen ryhmien yhdistäminen. Oppilas kuulee oman ikäisten käyttävän opittavaa kieltä opiskelun alusta lähtien.
Tehdään yleisistä ja oppilaiden ideoimista vuorovaikutustilanteista pienenäytelmiä. Laaditaan tukisanalistoja ja kuvakortteja, joita voi hyödyntää.
Erilaiset leikit, joissa harjoitellaan yleisimpiä fraaseja ovat toimivimpia: kahvilassa ostaminen/tuotteen ojentaminen ja kiittäminen. Samalla harjoitellaan katsekontaktia, vuorottelua, kuuntelemista ja reagointia.
Esimerkiksi ruokalassa tervehditään tai kiitetään vieraalla kielellä. Myös keittäjä on mukana ja vastaa lapsille vieraalla kielellä. Käytännön harjoittelua.
Oppitunneilla tehtiin paridialogiharjoituksia ja näytelmiä sekä puhuttiin käsinukkeja käyttäen.
När vi leker butik turas eleverna om att sälja och köpa, fråga efter varor och hur mycket de kostar och också att använda artighetsfraser.
Esiopetuksen oppilaat ovat oppineet muutamia yleisesti käytettyjä fraaseja viestintätilanteisiin.
Afternoon tea -hetki ja helpot keskustelut sen lomassa. Parihaastattelut ja kiertämiset luokissa kysellen toisilta pieniä kysymyksiä esim. suosikkieläin, -vuodenaika tai -päivä. Keskusteltu tabletin kanssa (Siri) englanniksi. "Aamutuokiot" eli "Morning Meeting". Lasketaan jonoissa lukumäärät, ruokalorut.
Oppilaat lähettävät toisilleen erikielisiä viestejä, joihin pitää reagoida taas toisella kielellä.
Leikkiessä ja pelatessa sekä draamallisissa (esim. esittäminen ja nukketeatteri) harjoituksissa harjoitellaan tervehtimistä ym. tavallisimpia sanontoja. Oppilaat keksivät itse dialogeja ja nauhoittavat ne käyttäen iPadin tai vastaavan eri sovelluksia (esim. Sock Puppets).
Eri viestintätilanteita on harjoiteltu esim. käsinukkejen avulla.
Tervehdykset/fraasit opettajan kanssa aina tunnin/tuokion alussa. Keskustelutilanteiden opettelu leikin kautta. Esim. "kaupunkikävely", eli opettaja soittaa musiikkia, jonka aikana ollaan uudessa maassa kaupungilla kävelyllä (samalla voitiin kuvitella/opettaja kertoi, miltä siellä näyttää). Kun musiikki pysähtyy, tavataan uusi tuttava ja esimerkiksi tervehdittiin ja esittäydettiin englanniksi kaverille. Tätä harjoitusta voi myös "lihottaa", eli lisätä myöhemmin tervehdys+esittely+jokin kysymys.
Språkdusch med språkbadsmetoder kan genomföras i skolan också dvs. en lärare/assistent/annan vuxen talar i någon återkommande situation eller i samband med några rutiner bara på målspråket.
Opiskelun pääpaino on ollut keskusteluharjoituksissa.

<p>Oppilaita on tuettu käyttämään kieltä toistuvissa viestintätilanteissa esim. seuraavasti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Paljon kertausta, kieli luontevaksi osaksi osaan koulupäivästä, esim. tietyt asiat suoritamme luokassa englanniksi (Tervehtiminen aamulla ja päivän päätteeksi, kiittäminen päivästä englanniksi, päiväyksen läpikäyminen luokassa aamuisin englanniksi) - Opeteltavaa asiaa näkyviin luokkien ja muiden oppimistilojen seinille
<p>Käytämme tervehtiessä tai esimerkiksi syömään mennessä suomen kielen ohella myös englanninkielisiä fraaseja. Pehmolelua kierrättämällä luokassa kukin vastaa vuorollaan opettajan esittämään kysymykseen, joita ollaan harjoiteltu (nimi, ikä, kuulumiset, lempiasiat). Asia voidaan myös kertoa pehmolelulle. Hatchi patchissa kysytään ja vastataan tutuista asioista, joten tulee paljon toistoa. Harjoitellaan ravintolassa asiointia perustamalla oppilaiden kanssa oma leikkiravintola.</p>
<p>Aloitetaan esimerkiksi oppilaan arkeen liittyvistä tilanteista, tervehdykset ja toivotukset tavatessa ja hyvästellessä, käsien pesu, ruokailutilanne, pyytäminen ja antaminen, kauppaleikki (esim. jäätelökioskilla myyjä kysyy, haluatko mansikkaa vai mustikkaa? Asiakas vastaa eli valitsee annetusta ja muistetaan ole hyvä ja kiitos).</p>
<p>Olemme harjoitelleet puhumista luokkatovereiden kanssa. Käsinnukkejen kanssa ujoimmatkin oppilaat ovat innostuneet puhumaan rohkeasti. Heille on ollut helpompaa jutella nukken (jota opettaja liikuttaa) kuin kaverin kanssa. Olemme esittäneet suullisesti valmiiksi kirjoitettuja dialogeja.</p>
<p>Vuoropuhelut tunteilla sekä arkipäiväisissä tilanteissa. Oppilas osallistuu suullisesti peleihin ja leikkeihin, joissa pitää kommunikoida muiden kanssa. Yleisten keskustelutilanteiden toistuvaa harjoittelua, tyyppillisten vastausvaihtoehtojen harjoittelua. Draama/eläytyminen osana harjoitusta.</p>
<p>Käytetään vierasta kieltä mahdollisimman paljon arkisissa vuorovaikutustilanteissa. Hankitaan luokalle vain kohdekieltä puhuva käsinukke kielimaskotiksi.</p>
<ul style="list-style-type: none"> -Englanninkieliset näytelmät ja lauluesitykset -ulkomaalaiset vierailijat -englanninkieliset leikit
<p>Vuorovaikutusta on harjoiteltu mm. esittelemällä kotoa tuotu oma lelu, josta on kerrottu omin sanoin sekä kysymyksiin vastaten. Tämän lisäksi on harjoiteltu mm. kaupassakäyntidialogia lelujen avulla. Leikkien avulla on opeteltu tervehdyksiä ja yleisimpiä fraaseja.</p>
<p>Koulukummien/6.-luokkalaisten osallistaminen oli hyvä kokemus. Lapset uskalsivat kommunikoida hienosti kummiensa kanssa. Perustervehdysten ja muiden kohteliaiden ilmausten harjoittelu leikkien avulla tuotti nopeasti tulosta.</p> <p>Yhteistyö yliopisto-opiskelijoiden kanssa. Tämä vaati opiskelijoiden perehdyttämistä ennen luokkiin astumista. Kikatus-tutorit pitivät opiskelijoille orientaatiopäivän.</p> <p>Tuttujen fraasien ja kuvien näkyviin tuominen kouluilla kylttien avulla; ruokalaan, opetustilojen oviin.</p>
<p>Erilaisia viestintätilanteita harjoiteltiin Kikatus-tunneilla erilaisilla viestinnällisyyttä aidosti vahvistavilla toimintamuodoilla. Luokahuoneessa käytetyt harjoitusmuodot pohjautuivat pari- ja ryhmätyöskentelyyn eli vuorovaikutusta harjoiteltiin vuorovaikutuksen keinoin.</p>
<p>Elever är naturligt intresserade av språk och nyfikna på språk. Det kan vi uppmuntra och ta fasta på. Vi kan erbjuda meningsfulla situationer till inlärning genom sagor, berättelser, ramsor, musik, lekar, spel, motorik, rörelse, olika konstformer och mångsidig kommunikation. Vi strävar till att låta eleven leka och vara kreativt också på finska.</p>
<p>Lukuvuoden aikana käytiin läpi yleisimmät fraasit ja tärkeää sanastoa runsaasti toistaen ja kerraten. Kaikki hankkeen materiaalit kietoutuivat merirosvoteeman ympärille, joka toi mukana tarinallisuuden hyödyntämisen oppimisessa.</p>
<p>Vuorovaikutustilanteita ensin suomeksi ja sitten pieniä vuorovaikutustilanteita englanniksi. Oppimateriaaleissa on paljon esimerkkejä.</p>
<p>Paljon suullisia ja hauskoja harjoituksia, joihin myös keskitytään hyvin. Heitetään esim. palloa (iso villainen tupsupallo hyvä, ei satu ja on helppo ottaa kiinni) vuorotellen eri oppilaille. Leikissä voidaan aluksi edetä niin, että oppilas toistaa saman, minkä opettaja sanoo ja heittää pallon takaisin. Sen jälkeen</p>

<p>voidaan esim. harjoitella kiittämistä, nimen sanomista ja vastata "pallolle" sen esittämiin kysymyksiin. Kun tämä sujuu oppilaat heittävätkin palloa jo vuorotellen toisilleen.</p>
<p>Toiminnallinen pajatyöskentely esikoulun ja 1–2 luokkien opettajien vetämänä. Oppilaat toimivat yhdessä pienryhmissä, joissa on oppilaita 0–2 luokilta. Kieleen tutustuminen toiminnallisia menetelmiä (laulu, leikki, pelit) sekä digitaalisia materiaaleja hyödyntäen. Kieleen tutustuminen perusasioiden, kuten sanojen, ilmaisujen, tapojen kautta.</p>
<p>Harjoittelemme ruotsin kieltä monipuolisesti tekemällä erilaisia keskusteluharjoituksia. Niissä ryhmissä missä on oppilaita, jotka jo osaavat ruotsia, yritämme hyödyntää heidän osaamista. Oppilaat ovat esim. itse keksineet pieniä näytelmiä ja esiintymisiä sekaryhmissä, missä ruotsia osaavat oppilaat ovat opettaneet muille, miten heidän keksimät vuorosanat voidaan ruotsiksi sanoa ja lausua. Opettaja on käynyt jokaisen ryhmän luona vuorotellen ohjaamassa ja auttamassa.</p>
<p>Kielenkäyttötilanteita luontevasti välitunneilla, tervehtimisissä ja kuulumisten vaihdossa.</p>
<p>Käytetään englannin kieltä päivittäin eri oppitunneilla, välitunneilla, pukeutumistilanteissa, ruokailutilanteissa, ja rohkaistaan oppilaita käyttämään vierasta kieltä eri tilanteissa esim. tervehtiminen, kiittäminen, kellonajan kysyminen, ruokapöydässä kohtelias pyytäminen jne. Kuljetaan musiikin tahdissa, musiikin loputtua tehdään lähinnä olevalle oppilaalle kysymys: esim. What's your name? How old are you? What time is it? What colour is this? Toinen vastaa kysymykseen.</p>
<p>Olemme pyrkineet viemään englannin kielen käytön luokkahuoneen ulkopuolelle ja lisäämään jossain määrin koulupäivän monikielisyttä. Oppilaskohtaamisissa esimerkiksi tervehdyksiä on vaihdettu englannin kielellä myös englannin luokan ulkopuolella. Varhentamiseen osallistuneiden luokkien luokanopettajat ovat myös jonkin verran sisällyttäneet englannin kieltä luokan toimintaan.</p>
<p>Leikkien ja liikunnallisten pelien avulla harjoiteltiin sanojen puhumista kaksin parin kanssa tai isommassa ryhmässä vuorotellen. Isommat auttoivat pienempiä, sanoja toistettiin yhdessä ja erikseen. Jokaisen kielen kohdalla annettiin pieni kotitehtävä, esim. kiitä keittäjää englanniksi/venäjäksi/ruotsiksi, sano vanhemmille huomenta tai hyvää yötä englanniksi, tervehdi opeja ja koululaisia välitunneilla espanjaksi/ranskaksi. Vieraskielisten kanssa kommunikointiin kannustettiin ja siinä autettiin.</p>
<p>Oppilaiden säännölliset kahdenväliset keskustelut ja luokkien yhteiset etukäteen valmistellut keskustelut tietystä aiheesta opettajien johdolla. Vanhempien ja edistyneempien oppilaiden apu alaluokkalaisille (tutoroppilaat). Luokkapiirin käyttäminen kielen opiskelussa, Skype-keskustelut.</p>
<p>Hankeessamme sisältöjen valinnan lähtökohtana olivat oppilaiden arki ja kiinnostuksen kohteet. Keskeisiä sisältöjä olivat monenlaiset arjen vuorovaikutustilanteet.</p> <ul style="list-style-type: none"> - aamutervehdykset - kielivälkät - "kielikaverit" tervehtivät - au pairit ja venäläinen rouva vierailijoina, pienet keskustelut heidän kanssaan - syntymäpäivälaulut - toimintaohjeet - numerolaulut - puistokävely; tervehditään ohikulkevia "uusia" ihmisiä - parinetsimisleikki; tervehditään toisia niin kauan, kunnes joku vastaa samoin
<p>Draamaa on hyödynnetty tähän tavoitteeseen pyrittäessä. Esimerkiksi ollaan luotu pieni ruotsinkielinen kauppa, "Mormors butik", jossa asioimista on harjoiteltu.</p>
<p>Luokka- ja käytävätilanteissa opettaja käyttää tutuksi tulleita ja tilanteeseen sopivia fraaseja. Pieneksi kotitehtäväksi voi antaa tehtävän toivottaa hyvää huomenta, hyvää yötä, kiitos, ole hyvä, hyvää ruokahalua jne. opetellulla kielellä. Koulussa ohjeistukset annetaan kohdekielellä ja tarvittaessa suomennetaan.</p>
<p>Lähestytään oikeaa tilannetta leikin keinoin. Harjoitellaan arkitilanteita, joissa tulee luonnostaan opiskeltavaa kieltä. Käytetään koulun arjessa tervehdyksiä, toivotuksia, käskyjä, pyyntöjä, kieltoja ja kehotuksia kohdekielellä.</p>

Opetellaan tietoisesti ilmaisua, konkreettisia viestintätilanteita: esittelyä, tyypillisiä sanontoja jne. Opetus ja toiminta pohjautuu suunnitelmallisuuteen, missä korostuvat toiminnallisuus, harjoittelu, rutiinit sekä toisto.
Toiminnalliset pelit ja leikit, joissa käytetään kieltä, parityöskentely, ryhmässä keskustelu.
Opetuksen on koostuttava lapsen elämämaailmaa toistavista tilanteista, joka tähtää kommunikointiin muiden kanssa.
Opettajan esimerkki kielen monipuolisesta käytössä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa koettiin hyväksi motivointikeinoksi. Opettajan toimintatapa herätti lapsissa iloa oppia puhumaan englantia. Kun opettaja sanoi jotain englanniksi, oli oppilaille tärkeää saada tietää mitä sanottiin ja sitten käyttää niitä ilmaisuja itsekin. Viestintätilanteiden toistumisen johdosta lapsille syntyi käsitys siitä, ettei valitulla kielellä tarvitse olla ratkaisevaa merkitystä viestinnän onnistumisen kanssa.
Keskustelupainotteisuus on tärkeä.
Kannustaa oppilaita puhumaan, vaikka virheitä tulisikin. Myös oppilaat opettelivat kannustamaan ja auttamaan toista. Käsinukkien ja sorminukkien hyödyntäminen. Madaltaa kynnystä puhua, kun puhujana onkin käsinukke. Esim. Huiskaus-leikit, joissa sanaa kierrätettiin ringissä. Monipuoliset ja melko helpot toiminnalliset leikit, joissa oppilas pärjää jo vähäiselläkin kielitaidolla.
Kuulemisen ja ymmärtämisen lisäksi kieltä harjoitellaan aktiivisesti käyttämään. Lapsilla ei ole aikuisten omaksumaan pelkoa epäonnistua kielellisissä ilmaisuissa, vaan he käyttävät rohkeasti uusia asioita. Tätä rohkeutta tulisi pyrkiä viljelemään tällä herkkyyalueella aktiivisesti.
Keskustelutehtävät esimerkiksi roolileikin avulla. Tämä on hyvin yhdistettävissä Storyline-kokonaisuuksiin. Tarinassa voi esimerkiksi tavata uuden henkilön, jota pitää tervehtiä ja jolle pitää esitellä itsensä tms. Koululle voi myös pyytää vierailijoita esimerkiksi Erasmus kouluissa -hankkeen kautta ja harjoitella näin autenttisessa tilanteessa yksinkertaisia viestintätilanteita.
Harjoitettiin kielenkäyttöä esimerkiksi tervehtimistilanteissa tai asiointissa kaupassa.
Oppilasryhmissä on ollut mukana myös esimerkiksi äidinkielenään arabiaa puhuvia lapsia, jolloin kielen käyttäminen ja kielellinen vuorovaikutus on ollut välitöntä ja helppoa. Kieltä on voinut harjoitella käytännön tasolla oppituntien yhteydessä.
Kahdessa sisäkkäisessä piirissä harjoitellaan esittäytymistä ja nimen kertomista parille. Pari vaihtuu ulkopiirin siirtyessä seuraavalle parille. Musiikin soidessa kuljetaan ympäri luokkaa, kun musiikki loppuu, hakeudutaan parin luo, jonka kanssa esittäydytään.
- Oppituntin rutiinit: alku- ja loppulaulut, tervehdys-chantit, lämmittelykysymykset ja reagointi, exit-ticket - Parinetsintäharjoitteet aihepiirisanastoon ja rakenteisiin liittyen - Asioiden sanallistamisen tavoitteena lausetaso - Leikit: esim. tuolileikki → yksi oppilas keskellä kertoo jonkin asian itsestään kohdekielellä. Kaikki, joilta löytyy sama asia, vaihtavat paikkaa. Yksi jää keskelle.
Haastattelutehtävät ja laululeikit (esim. tervehdi ja esitele itsesi toiselle oppilaalle musiikin pysähtyessä). Tehdään runsaasti toistoja myös leikkien osalta, jolloin tavoitteena olevat kohdekieliset fraasit automatisoituvat.
Kohdekieliset ilmaukset otetaan käyttöön mahdollisimman monissa luokan arkisissa tilanteissa. Tablettilaitteita voi hyödyntää siten, että animaatiosovelluksella, esim. Sock Puppets, tallennetaan parin kanssa käyty lyhyt keskustelu opittavasta aiheesta.
Harjoiteltu kielen käyttöä yksinkertaisissa tilanteissa, esim. tervehtiminen, nimen kysyminen/kertominen parin kanssa. Leikki ja laulu apuna, käsi- ja sorminuket toivat elämyksellisyyttä ja leikkillisyyttä opiskeluun.
Arkipäivän fraasit toistuvat yhteisissä kielenoppimisen tilanteissa.
Teimme paljon pariharjoituksia. Kyselimme: What's your name? How old are you? Do you have...? Arvuuttelimme pantomiimistä: Do you walk/eat/drink...?
Harjoitellaan esim. kauppa- ja ravintolaleikkejä, erilaisia tervehtimisleikkejä.
Upprepning året runt av hälsningar och växlande mellan olika språk vid t.ex. matbord.

Opiskeltavan kielen sanoja ja sanontoja käytetään arkisissa tilanteissa, sillä toistot ja jatkuvuus ovat edellytyksiä kielten oppimiselle.
Varhaiskasvatuksen arjessa käytettiin kieltä leikeissä, tullessa päiväkotiin, ruokailuissa, säätila ja pukeutuminen. Jokaisella englanninopettajan käynnillä hän kätteli jokaisen lapsen henkilökohtaisesti toiminnallisen englannin hetken alkaessa ja päättyessä. Tästä muodostui kiva tapa. Englannin tutoropettaja käytti ainoastaan englannin kieltä, lapsiryhmän henkilökunta sai puhua suomeksikin ja selvittää lapsille.
Toiminnassa toistuvat rutiinit ja niissä toistuva kielenkäyttö juurtuu oppilaisiin. Paljon toistoa!
Vanhempien vierailut koululla, esim. englanninkielisen opettajan kuvaamataidon tuokiota. Japanilaisten opettajien kanssa kommunikointi Skypen välityksellä.
Leikit, joissa esimerkiksi soi musiikki ja musiikin loputtua tervehditään lähimpänä seisovaa koulukaveria ja käydään jokin ennalta määrätty dialogi.
Harjoitetaan arjen tilanteita englannin kielellä.
Englantia on käytetty arkisissa vuorovaikutustilanteissa mm. tervehditty aamuin illoin englanniksi, lukemalla englanninkielinen ruokaloru (esim. Potatoes, tomatoes, carrots and peas. My tummy is hungry, can I eat please.).
Varhennetun englannin tunneilla harjoiteltu vuorovaikutustilanteita kuten aamiaishetket, puiston leikkihetket, kouluun valmistautumiset, koulun välituntileikit, lounashetket, vapaa-ajantilanteet koulun jälkeen (harrastukset) jne.
Oppilas tekee suullisia tehtäviä eri luokkakaverien kanssa, esim. oppilas kysyy kaikilta luokkakavereiltaan "Do you like X (ice cream)?" ja piirtää paperille viivan jokaisesta "Yes"-vastauksesta. Mahdollisuuksien mukaan kukin kysyy eri ruokaa (tai muuta asiaa), ja lopuksi kaikki kertovat kaikille, kuinka moni luokassa pitää ko. ruoasta (asiasta).
Toiminnallisuus sekä pari- ja ryhmätyöt alusta saakka. Pienin askelin eteenpäin. Kun työtapa on tarpeeksi innostava, jännitys unohtuu. "Autenttiset" tilanteet --> Kauppaleikki, ruokapöytä, erilaiset leikit.
Harjoiteltiin vuorovaikutustilanteita ensin ryhmänä opettajan sekä interaktiivisen laulun tai videon avulla. Pienryhmissä vuorovaikutusta harjoiteltiin leikkien esim. kierrättäen pehmolelua piirissä ja tervehtien tai kysyen nimeä samalla. Tunnin lopussa oleva salasana saattoi olla vastaaminen opettajan esittämään kysymykseen.
Oppilaat ovat harjoitelleet itsensä esittelyä esimerkiksi välitunnilla leikeissä. Myös luokkatilanteissa on harjoiteltu tervehtimistä ja se on pyritty siirtämään myös käytävätilanteisiin.
Oppilaat ovat keskustelleet viikonpäivistä ja säästä. Oppilaat ovat tutustuneet toisiinsa virtuaalisesti digitaalisen fotoalbumin avulla. Yleisten fraasien harjoittelua tavallisissa arjen tilanteissa.
Käsinuket ovat korvaamaton apu vuorovaikutustilanteiden harjoittelussa. Huomio kohdistuu itsestä pois ja käsinukke voi harjoitella rohkeammin kuin oppilas yksinään.
Käytimme erilaisia leikkejä ja roolileikkejä, jossa oppilaat tarvitsivat tuttuja fraaseja, esim. tutustuminen, jossa kuviteltiin olevan eri ihmisiä.
- Roolileikit luokassa - Perussanojen ja fraasien käyttö arjessa